

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 648
van **STEVEN COENEGRACHTS**
datum: 18 februari 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Handhaving milieunormen landbouwsector - Controles

In de Nederlandse provincie Noord-Brabant zijn veehouders verplicht over te gaan tot de herbestemming of sloop van bestaande stallen als ze een nieuwbouw willen optrekken, het zogenaamde principe van de staldering. Die ambitieuze plannen werden opgenomen in de Verordening Ruimte. Om precies te zijn, zal 1,1 vierkante meter stal moeten worden gesloopt om 1 vierkante meter stal te mogen heropbouwen.

Niet alleen de meerkosten die daarmee gepaard gaan maar ook de uitdoofpremies en het strengere stikstofbeleid doen Nederlandse boeren blijkbaar uitwijken naar Vlaamse grensgemeenten. De perceptie van minder strenge Vlaamse milieunormen en een lakser handhavingsbeleid zijn voor hen een extra motivatie tot herlocalisatie.

1. Welke redenen leiden volgens de minister tot de perceptie van een lakser handhavingsbeleid in Vlaanderen?
2. Hoeveel controles werden de afgelopen jaren uitgevoerd bij landbouwers? Graag een overzicht per jaar en per provincie voor de periode 2010 tot en met 2020.
 - a) Op basis waarvan vonden die controles plaats?
 - b) Wat zijn de resultaten van de controles? Graag een vermelding van de vastgestelde inbreuken.
 - c) Hoe evalueert de minister de resultaten van de controles?
3. Hoeveel Nederlandse boeren vestigden zich de afgelopen jaren in Vlaanderen? Graag een overzicht per jaar en per provincie voor de periode 2010 tot en met 2020.

ANTWOORD

op vraag nr. 648 van 18 februari 2020

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Het komt mij niet toe te speculeren over mogelijke redenen waarom het handhavingsbeleid in Vlaanderen al dan niet strenger of lakser zou zijn dan in Nederland. Een gekende reden waarom Nederlandse veehouderijen uitweken naar Vlaanderen was het soepelere significantiekader voor de beoordeling van ammoniakemissies. Zoals gekend, kan dit significantiekader voor de beoordeling van ammoniakemissies na het Stikstofarrest van 25 februari 2021 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet langer worden gehanteerd.
2. Het aantal controles door de toezichthouders van de afdeling Handhaving van het departement Omgeving in onderstaande tabel zijn gegenereerd uit het digitaal dossieropvolgingssysteem op basis van de vergunde VLAREM-rubrieken die landbouwdieren omvatten (9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7). Bedrijven kunnen vergund zijn voor meerdere activiteiten. De onderstaande getallen omvatten controles die zijn uitgevoerd op een bedrijf waar standplaatsen voor landbouwdieren zijn vergund. Hierdoor kan een controle op deze bedrijven zijn uitgevoerd op een geheel andere activiteit dan de landbouwactiviteit. Het toezicht op klasse 2-landbouwbedrijven ligt bij de lokale besturen en deze zijn niet opgenomen in onderstaand overzicht.

	Antwerpen	Limburg	Vlaams-Brabant	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal
2010	139	93	53	213	162	660
2011	256	113	50	254	133	806
2012	267	121	63	286	181	918
2013	239	134	123	270	251	1017
2014	361	141	86	417	419	1424
2015	401	76	66	415	328	1286
2016	415	104	94	252	323	1188
2017	419	96	87	254	298	1154
2018	443	143	127	276	347	1336
2019	562	200	145	297	348	1552
2020	557	198	170	277	444	1646
Totaal	4059	1419	1064	3211	3234	12987

Uit bovenstaande tabel is duidelijk dat het aantal controles bij deze bedrijven nog elk jaar wordt opgevoerd.

- a) De controles door de toezichthouders van het departement Omgeving - afdeling Handhaving bij veeteeltbedrijven worden uitgevoerd op basis van:
- De Richtlijn Industriële Emissies (RIE) die een risicogebaseerde inspectiefrequentie, via een inspectieprogramma en -plan, oplegt voor de onder deze richtlijn ressorterende installaties. Alle intensieve pluimveehouderijen met meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee en alle intensieve varkenshouderijen met meer dan 2.000 plaatsen voor

mestvarkens van meer dan 30 kg of 750 plaatsen voor zeugen en gedekte jonge zeugen worden gevat in deze controles;

- De controleactie op de constructie en werking van de ammoniakemissiearme (AEA) stalsystemen bij klasse 1-bedrijven die onder de RIE vallen met als doel een inventaris op te stellen van alle effectief geplaatste installaties in Vlaanderen en deze te toetsen aan de constructie- en gebruiksvoorwaarden zoals deze beschreven staan in het Ministerieel besluit 'Ammoniakemissiearme stalsystemen';
- De controleactie bij klasse 1-rundveebedrijven naar aanleiding van de potentiële lozingen van pers- en silosappen uit voederkuilen, mestsappen (afkomstig van mestopslagplaatsen, reinigingswater van stallen, potstallen, kalverboxen, ...), sappen van groentenresten en slibs, run-off van de bedrijfsverharding, spoel- en reinigingswater van het melkhuisje/-put en van landbouwvoertuigen;
- Klachten bij klasse 1-veeteeltbedrijven;
- Routinecontroles naar aanleiding van nieuwe vergunningsbesluiten of weigeringsbesluiten.

De Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij houdt geen data bij per provincie. Zij werken per regio. Voor een globaal overzicht van het aantal uitgevoerde controles verwijs ik naar de jaarlijks aan de commissie voorgelegde mestrappen. Deze rapporten kunnen worden geraadpleegd via <https://www.vlaanderen.be/publicaties/mestrapport>.

De inspecteurs van de dienst Handhaving van de Mestbank controleren sinds 2014 extra in de gebieden waar de waterkwaliteit achterophinkt. Die controles zijn beter gekend als de VODKA-acties. Tijdens de uitrijperiode van mest, controleren de inspecteurs meermaals per week het correct gebruik van dierlijke mest, kunstmeststoffen en andere meststoffen. Deze acties omvatten onder andere:

- het op een correcte wijze opbrengen en tijdig onderwerken van de mest,
- de bemestingsdosis
- het respecteren van de afstandsregels (5 of 10 m) tot de waterlopen

Sinds 2018, schenken de inspecteurs bijzondere aandacht aan de naleving van de teeltvrije zone. Daarnaast kijken de inspecteurs na of de gebiedsgerichte maatregelen worden nageleefd.

Ook buiten de uitrijperiode, zijn de inspecteurs vaak aanwezig in de VODKA-gemeenten om problemen te detecteren. Zo volgen de inspecteurs in de winter de gebruiksvoorwaarden van effluent op en kijken ze na of er geen verliezen zijn uit mestopslagen.

Bij een omgevingscontrole op het bedrijf, bekijken de inspecteurs de constructie van de mestopslagen en de stallen. Bij luchtwassers kijken ze de correcte werking en de opslag van spuiwater na. Ze onderzoeken of er geen verliezen zijn van silosappen uit sleufsilos of opslagen van oogstresten.

- b) De vaststellingen van de controles door de toezichthouders van het departement Omgeving – afdeling Handhaving zitten vervat in elk bedrijfsdossier. Bij één controle worden soms meerdere inbreuken vastgesteld, waardoor het niet mogelijk is om de gevraagde gegevens over het voorbije decennium uit het dossieropvolgingssysteem te genereren. Wel kunnen we in het algemeen stellen dat de vastgestelde schendingen onder andere betrekking (kunnen) hebben op de grondwaterwinning, ammoniakemissiearme stalsystemen, vloeibare nutriëntrijke stromen en algemene, sectorale en bijzondere vergunningsvoorwaarden. Na elke vaststelling wordt gereageerd met de gepaste handhavingsactie, gaande van het

formuleren van aanmaningen om tot normconformiteit te komen, het opstellen van PV's tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen om tot herstel te komen.

In de omgevingshandhavingsrapporten wordt jaarlijks een overzicht gegeven van specifieke acties en hun resultaten. Ik verwijs voor deze informatie dan ook naar deze omgevingshandhavingsrapporten. In de rapporten van de VHRM wordt jaarlijks een overzicht gegeven van het aantal ingezette handhavingsinstrumenten. De documenten kunnen worden geraadpleegd op <https://omgeving.vlaanderen.be/inspectie-en-handhaving/plannen-rapportering-en-evaluaties>.

- c) Gelet op de hoge milieudrukken die worden gegenereerd door de betrokken sector dient blijvend te worden ingezet op het versterken van het instrument van de handhaving.
3. Bij de beoordeling van vergunningsaanvragen wordt geen melding gemaakt van de nationaliteit van de aanvrager.